

Jay Dyer, omul din spatele unuia dintre cele mai interesante si populare bloguri de analiza politica, metafizica si teologie, "jaysanalysis.com", a avut amabilitatea de sta de vorba cu noi despre presupozitiile care au modelat Occidentul, problemele Vaticanului, avantajele intelectuale ale ortodoxiei si multe alte teme fascinante intr-un interviu fluviu, care va fi publicat integral in urmatoarele zile pe karamazov.ro

[English version](#) ☐☐☐

Spune-ne cateva lucruri despre tine. Cum ai descoperit teologia ortodoxa si de unde preocuparile legate de filozofia politica, metafizica, teologie si teoria conspiratiei? Exista vreun fir comun care leaga toate aceste domenii, dincolo de curiozitatea intelectuala?

Sunt un scriitor cu (aproape) un master in filozofie si engleza. Interesele mele principale sunt religia, teologia si spionajul, dar si economia si geopolitca, in mod special interconexiunile dintre aceste domenii. Eu am fost crescut ca baptist, inasa la varsta de 18 ani au inceput sa ma intereseze profund teologia si istoria Bisericii. Asa ca am urmat mai multe studii despre Biblie, iar asta a dus la un lung si profund studiul al patristicii, care, in cele din urma, m-a facut sa parasesc protestantismul.

Am devenit catolic in urma cu zece ani, dar inca nu aveam o intelegere mai adanca a teologiei Rasaritene si a Sfantilor Parinti. Dupa ce am dedicat mai mult timp studiului diverselor liturghii, am devenit interesat de teologia ortodoxa, ca si de viziunea sa unica asupra Triadologiei, distinctia esenta/energii si conexiunile cu "theosis" (indumnezeire). Imersiunea in aceste chestiuni m-a condus spre o fascinatie constanta cu teologia ortodoxa, dar si cu teologia

evreiasca.

In anii mei de tinerete, ca protestant, am citit o multime din ceea ce ar putea fi considerate critici fundamentaliste ale unor entitati precum Natiunile Unite si Miscarea New Age. Mama mea era editor si bibliotecar, asa ca am fost inconjurat de carti. Acele critici de inceput ale ONU, ale marxismului si ale guvernului mondial, citite in tinerete, m-au condus spre a aduna mai multe rafturi de carti care ar putea fi etichetate drept "conspirationiste". Totusi, asa cum cineva isi da seama cu timpul, "conspiratie" este doar un sinonim pentru studiul spionajului, propagandei, masinatiunilor geopolitice si al istoriei. Pur si simplu, acesta este felul in care functioneaza lumea: entitati grandioase, fie ele state-natiuni, corporatii si partide politice, toate conspira.

Trecutul meu, din punct de vedere politic, este conservator, inasa, pe masura ce m-am maturizat am devenit mult mai critic cu privire la asa-numitele "partide" americane, in special dupa lectura cartii profesorului Quigley "Tragedy and Hope", care demonstreaza controlul prin folosirea dialecticii hegeliene si a manipularii "bipartidismului".

Filozofia a aparut ca un interes atunci cand am decis sa renunt la obtinerea unei diplome in studii biblice, dar déjà aveam dezvoltat un interes pentru filozofia religiei si apologetica. A duce o viata controlata, dupa cum spunea Socrate, era ceva spre care m-am simtit intotdeauna inclinat, asa ca am studiat filozofia. Filozofia este cea care are functia sa uneasca toate domeniile mentionate. In esenta, totul se reduce la conceptii despre lume si chiar daca poate parea irelevant, cu totii avem o conceptie, chiar daca ne dam seama de asta sau nu.

CIA insasi are studii intregi despre viziuni asupra lumii, numite "etnografii". Deci, cu siguranta, vad un numitor comun in toate aceste domenii, dincolo de curiozitatea intelectuala. In joc se afla aici realitatea insasi – ceea ce credem determina actiunile noastre, ceea ce stabileste cursul istoriei insasi. Realitatea se bazeaza pe Dumnezeu si Dumnezeu este fundamentul intregii fiinte (desi El este dincolo de fiinta), imbiband-o cu energiile Sale imanente. Din acest motiv, a nega existenta lui Dumnezeu si a nu cauta adevarul inseamna a nega insasi existenta fiintei, ceea ce conduce la anihilare individuala si sociala.

Foarte multe opinii, in special in spatiul ortodox, subliniaza ca Ortodoxia □□□ reprezinta in primul rand o "traditie vie", care presupune omul ca tot integrat, si nu in mod special ca fiinta intelectuala. Cum comentezi?

Jay Dyer: "A fi un capitalist rational intr-un univers fara Dumnezeu este lipsit de sens"

Scris de Ninel Ganea
Duminică, 26 Mai 2013 22:33

Sunt de acord cu aceasta abordare. Mentalitatea Rasariteana este mai holistica si priveste lucrurile cosmologic. Cred ca Oswald Spengler a intuit destul de bine diferitele perspective ale unor culturi variate, desi cred ca uneori merge prea departe. Spengler are comentarii in acest sens, dar el a ramas un occidental: a prezis colapsul civilizatiei la care asistam acum.

Din acest punct de vedere sunt de acord: teologia Ortodoxa este holista si interesata de trairea unui anumit tip de viata, in opozitie cu abordarea vestica, rationalista, preocupata "ad infinitum" de o maniera abstracta, propozitionala. Aceasta eroare a dus la adoptarea de catre societatea noastra a empirismului, iar empirismul a condus la etatismul pragmatic, pe care il vedem dominant.

Cineva se poate gandi aici la Aquino, in "Summa", care imparte toate elementele diferite ale liturghiei si sacramentelor, determinand ceea ce este valid ceea ce este invalid intr-un anumit moment, etc., de-a lungul a mii de pagini, care se presupune ca pot fi intelese de oricine. Aceasta este abordarea rationalista – teologia este facuta sistematic, ca un grandios document legal, deconectata insa de la viata care trebuie traita. Cred ca toata aceasta problema isi are originea in conceptia occidentala asupra simplitatii divine mostenita de la Aristotel si sintetizata de Aquino, care a condus, in cele din urma, la Iluminism si scientism.

In teologia catolica, poti invata chiar toate dogmele, poti pierde gratia si ramane cu darul credintei. Vad aici o bifurcatie ciudata, care ilustreaza intr-adevar problema Occidentului ca intreg: rationalismul dialectic. Acesta a condus la materialism, nihilism si dezintegrarea la care asistam acum. Empirismul este filozofia in care nimic nu este conectat – tot ceea ce stim este doar o impresie senzoriala discreta, in timp ce metafizica este aruncata la cos, ca nefolositoare. Desi multa lume nu vede filozofia ca pe ceva relevant sau folositor, acestea sunt chestiuni cu o miza enorma. Ortodoxia se concentreaza mai mult asupra Persoanelor lui Dumnezeu, fiind mai existentiala, spre deosebire de accentul vestic asupra "ousiei" divine.

Ai sustinut ca atat libertarianismul cat si marxismul impart aceleasi presupozitii antropologice, deoarece vad omul ca pe o "tablita autonoma goala". In acest context, crezi ca libertarianismul (capitalismul) ca proiect politic are vreo sansa de a se impune nu neaparat istoric, cat teoretic, asa cum cred foarte multi economisti importanti?

E o intrebare buna, pe care speram sa-mi fie pusa la un moment dat. Ma uit la contextul istoric care a determinat aparitia acestor miscari. Sunt, in mod categoric, un capitalist, dar am probleme cu cateva dintre versiunile libertarianismului. Vreau sa fiu clar, totusi, cunosc o

Jay Dyer: "A fi un capitalist rational intr-un univers fara Dumnezeu este lipsit de sens"

Scris de Ninel Ganea
Duminică, 26 Mai 2013 22:33

---

multime de libertarieni si interactionez cu ei zilnic si invat foarte multe lucruri din analizele lor. Recunosc, de asemenea, ca prin natura conceptiei insasi, nu exista un singur libertarianism. Multi libertarieni vad in temele sexuale sau problemele de gen chestiuni relative. Nu sunt de acord, dar incerc sa privesc tabloul general. Libertarianismul este o pozitie revolutionara iluminista, produsul rationalist al gandirii europene. Nu cred ca aceasta viziune ar trebui sa aiba monopol asupra "capitalismului", din moment ce, inca in vechile legi evreiesti, exista o pretuire a proprietatii private, a drepturilor individuale si a scopului imbogatirii.

Asa ca nu am nicio problema cu viziunea capitalista, din punct de vedere economic, intr-adevar, fiind singura rationala. Am o problema in a vedea economia ca explicatie totala a realitatii, in timp ce rationalismul ramane presupozitia dominanta. Un exemplu in acest sens este Ayn Rand. Imi place aproape toata opera ei, dar in final, a fi un capitalist rational intr-un univers fara Dumnezeu este lipsit de sens. Daca nu exista eternitate sau Dumnezeu, de ce sa fiu rational? De ce sa nu mituiesc functionarii statului si sa ingradesc competitia? Cred ca problema principala a libertarianismului este viziunea sa asupra omului ca fiind in mod fundamental "homo economicus", filozofie care este in sine un avanpost al Iluminismului liberal, bazat pe universalizarea naturii umane intr-un sens gresit.

La Marx stadiul final il reprezinta disparitia statului. In acest context, vad stadiul final al comunismului si al libertarianismului in acelasi fel: ambele sunt, in esenta, relativiste si materialiste in antropologia lor: institutiile functioneaza ca o manifestare a unei versiuni particulare de contract social. E o versiune a problemei clasice din filozofie a unului si multiplului. Tendinta aici este spre un arbitrar sau/sau. Sau exista drepturile individuale sau statul. Cred ca avem din nou o problema dialectica, din moment ce o perspectiva asupra lumii nu poate fi bazata doar pe notiuni abstracte despre "libertate", fara un context mai larg sau o concepie asupra lumii. Per total, insa, sunt de acord cu viziunea economica a Scolii Austriece de Economie.

Cred ca sistemele guvernamentale si economice opereaza mai bine sau mai prost in functie de o multime de factori: rasa, climat, asezare geografica, populatie. Multi ganditori iluministi aveau ca presupozitie de lucru ideea ca natura umana este capabila de a fi universalizabila intr-un sens radical, astfel incat sa poti construi o republica constitutionala oriunde, iar cu o populatie educata, pietele ar functiona, prosperitatea ar aparea, etc. Totusi, am o concepie mult mai realista asupra naturii umane: o republica constitutionala ar fi putut functiona, pentru un timp, cu colonisti britanici in America, dar ca ar putea fi construita in Liberia, este cu totul altceva. Sunt de acord ca este o critica des intalnita in scrierile fasciste, dar cred ca este valida. Nu sunt fascist. Vad alianta stat-corporatii (sistemul sub care ne aflam) ca sursa a problemei moderne, cel putin din punct de vedere functional. Din aceasta perspectiva, corporativismul si comunismul difera prea putin in practica curenta. Alexander Dugin are cateva critici stralucite in acest context.

Nu vreau sa intru in alte chestiuni controversate, dar as vrea sa subliniez ca observ dezvoltarea unor sisteme din "spiritul" populatiei indigene, combinate cu spiritul acelor natii sau triburi care le-au cucerit. Acesta este lungul mars al istoriei, realitatea pe care o vedem sub ochii nostri, dar nu vreau sa sugerez ca nu exista idealuri sau ca, din punct de vedere economic, capitalismul nu ar fi cel mai bun sistem: chiar este. Daca va reusi sa se impuna in viitor este o alta problema, dar este condamnat sa o faca deoarece reprezinta singura pozitie rationala. Este singurul sistem care produce un standard de viata inalt pentru saraci. Este rational (nu rationalist) si doar economia de piata poate concura in lumea moderna.

Acestea fiind spuse, realitatea sistemului prezent este mult mai intunecata. Intram intr-o era a controlului global prin intermediul corporatiilor monopoliste. Globalismul, ca rezultat al capitalismului monopolist sau al fascismului, si-a declarat fara echivoc telurile prin intermediul Natiunilor Unite, FMI, Grupului Bilderberg, Clubului de la Roma, RAND, documentele albe ale Fundatiei Rockefeller si o multime de alte entitati internationale. Scopul lor foarte transparent si simplu este: guvern mondial si depopulare masiva sub conducerea unei dictaturi technocratic-stiintifice. Stim asta incepand cu Aldous Huxley. Establishmentul anglo-american a finantat si a ajutat esential statele socialiste pentru a construi un pol dialectic necesar pentru emergenta tehn-utopiei care, in realitate, este un stat sclavagist pentru mase.

Inca din 1940, asa cum am aratat, membri proeminenti ai Consiliului pentru Relatii Externe, precum Alger Hiss si vicepresedintele lui Roosevelt, Henry Wallace (amandoi comunisti declarati), cautau o integrare a SUA si o convergenta cu Uniunea Sovietica.

Suntem la aproape jumatate de secol de la acel episod, in plin proces de "convergenta". Exact aceleasi entitati au trasat deja planurile pentru urmatorii 50 de ani in scrierile unor indivizi precum Brzezinski si ale unor futurologi precum Toffler si Kurzweil. Agenda Verde, socialismul international si corporatiile globale sunt toate foarte strans legate. Se poate observa acest lucru din intalnirile anuale dintre Gorbaciov si industriasi occidentali. Aceste entitati vor, in mod fatis, sa puna la pamant economiile si sa instaureze un guvern mondial socialist, condus de tehnocrati.

Din pacate, aceasta este realitatea prezenta, iar viitorul va arata ca o retea de control, fara bani de hartie, cu Orase Destepte, in care orice lucru si orice persoana va fi monitorizata, chiar cu mancarea rationalizata si cu acuzatii de "pre-crima". E chiar mai rau decat in "1984" sau in "Minunata Lume Noua". In mod clar, capitalismul va fi imposibil intr-un asemenea mediu (si asta structurata), asa ca intrevad un viitor cumplit pentru libertatea economica si pieta. Deja pietele

Scris de Ninel Ganea
Duminică, 26 Mai 2013 22:33

---

sunt manipulate prin algoritmi de tranzactionare, fraudă ratei Libor, emisiunea monetară a bancilor centrale, etc., iar asta se va înrautăti pe măsura ce totul se va digitaliza și vom deveni o societate fără bani de hartie. Scenariul cel mai probabil este că sistemul anglo-globalist va sucomba și se va dezintegra, ca urmare a corupției interne și a existenței sale pe baza unor presupozitii defectuoase ce tin de darwinism social și materialism. Drept rezultat, vor răsări "piete negre" mai mici, locale și independente, bazate pe aur și active reale.

Care este relevanța teoriilor metafizice/teologice pentru chestiunile politice? Ma gândesc aici la teza lui Joseph Farrell din "God, History and Dialectics", unde principala responsabilitate pica în tabara augustiniană, sau la lucrările despre gnosticism ale lui Eric Voegelin, etc. Murray Rothbard are, de asemenea, un eseu clasic despre această temă, "Karl Marx as Religious Eschatologist". Mai precis, care este (în cazul în care există) partenerul politic al ortodoxiei? Dar al catolicismului?

Ma gândeam la cartea Dr. Farrell "God, History and Dialectic" ceva mai devreme, când am vorbit despre dialectică. Aceeași dialectică o putem vedea la lucru și în cazul Războiului Rece. Critica presupozitiilor filozofice occidentale pe care o face Dr. Farrell este corectă în acea lucrare, la fel ca și argumentele expuse de Voegelin.

Augustinismul este influențat într-o foarte mare măsură de aceleși curente care au modelat și gnosticismul, iar lucrul acesta poate fi văzut în doctrina pe care o are asupra predestinării. Viziunea gnostică a celor "aleși", care reapare, de asemenea, în Evul Mediu în grupările eretice din interiorul Bisericii Catolice, prezintă o multime de similitudini cu augustinismul, iar asta se datorează în special maniheismului.

Calvinismul este, de asemenea, o manifestare a acelorasi tendințe gnostice, fiind o ramificație a augustinismului și o influență puternică asupra gândirii occidentale, respectiv a sistemului american. În maniheism, opoziția dualistă este prezentă peste tot, ca un fel de axioma de bază. Este foarte interesant de notat că până și Brzezinski s-a referit la Războiul Rece ca la o structură de tip maniheist. Ian Fleming chiar îl face pe agentul 007 să afirme acest lucru în romanul "Casino Royale".

Am citit o parte din lucrarea lui Rothbard și, în mod clar, se încadrează în curentele discutate mai sus. Gary North are o carte similară, "Marx's Religion of Revolution", care susține teza lui Rothbard. La colegiu, dar și ulterior, am urmat mai multe cursuri despre marxism, iar în SUA, dacă mergi la o școală de stat, ești nevoit să devii destul de bun în marxism. Ayn Rand are

Scris de Ninel Ganea
Duminică, 26 Mai 2013 22:33

---

cateva critici formidabile la adresa marxismului, de altfel, dar nu veti vedea niciodata asa ceva in scolile americane. S-ar putea sa vedeti cateva referinte despre "Atlas Shrugged", insa nu veti studia Rothbard sau von Mises. Cred ca am citit un singur articol de Nozick la orele de teorie sociala si politica: in rest, era numai marxism/socialism. Aceasta situatie are legatura cu tipul de educatie sovietica adoptat in anii '80, care are drept obiectiv principal standardizarea tineretului, asa cum a demonstrat Charlotte Iserbyt. Dupa ce am petrecut mai multi ani in institutii de educatie superioara, cred ca marxismul este bine merci,. Desi se poate ascunde sub denumiri precum "liberal" sau "verde", rezultatele nu sunt diferite de scopurile marxismului.

Procesul de convergenta apare in educatie la fel ca in religie. In opinia mea, Ayn Rand a prezis in mod corect fuziunea dintre catolicism si comunism. Papalitatea moderna cere in mod constant un guvern mondial si agentii de reglementare internationala, care vor rezolva problemele FMI si ale megabancilor. Si totusi, cine va rezolva problemele entitatilor internationale? Cine va rezolva problemele agentilor de reglementare internationala? Daca, intr-adevar, Vaticanul este preocupat de finantele internationale, atunci de ce Banca Vaticanului este implicata in scandaluri financiare internationale precum megabanci ca JP Morgan? Aceasta lucru reiese evident din scandalul Roberto Calvi.

De aceea, cred ca Vaticanul este controlat de latura radicala a euro socialismului, care a cautat in ultima suta de ani sa preia controlul papalitatii si sa o transforme intr-un instrument al marxismului international. Malachi Martin demonstreaza incontestabil acest lucru in cartea sa, "The Jesuits", deoarece iezuitii au fost principalii agenti ai schimbarii la Roma in ultimii 50 de ani. Din acest motiv, majoritatea miscarilor geo-politice ale papalitatii sunt o oglinda a miscarilor socialismului international, ceea ce ar fi fost de neconceput inainte de Pius XII. Daca aderi la internationala socialista, ce entitate ar fi mai potrivita de cooptat decat o organizatie religioasa internationala, dedicata, dupa cum se presupune, saracilor? Multa lume este familiarizata cu procesul de infiltrare a KGB-ului in Biserica Rusa, dar acelasi lucru se intampla cu marxistii la Roma.

Viziunea mea asupra modernitatii politice ortodoxe este similara cu ceea ce se intampla la Roma, in privinta cooptarii, dar, in mod cert, viziunea clasic ortodoxa asupra "simfoniei" este diferita de viziunea catolica asupra monarhiei papale. In Ortodoxie, statul si biserica ar trebui sa opereze in simfonie si, in opinia mea, nu exista o distinctie catgorica intre sacru si secular, in ceea ce priveste suveranitatea si prezenta lui Dumnezeu. Conceptia catolica a evoluat in monarhia franco-papala, cu suveranul pontif ocupand o pozitie situata deasupra intregii autoritati seculare. "Unam Sanctam" chiar afirma ca papa este una cu Sfanta Treime, intr-un fel ciudat si special.

Jay Dyer: "A fi un capitalist rational intr-un univers fara Dumnezeu este lipsit de sens"

Scris de Ninel Ganea

Duminică, 26 Mai 2013 22:33

In mod bizar, Occidentul a sfarsit prin a dezvolta o alta viziune a sacrului si secularului, care se bazeaza in ultima instanta, pe simplitatea divina absoluta. Alexander Schmemmann are o pozitie foarte consistenta a acestei erori de diviziune a sacrului si a secularului: daca Dumnezeu este prezent imanent, penetrand toata realitatea cu energiile sale divine, atunci nu exista un domeniu secular. Daca Dumnezeu este o Monada absoluta, simpla, care interactioneaza cu lumea prin analogii create, atunci este foarte clar ca aceasta viziune va duce la divortul dintre Dumnezeu si lume, de unde rezulta deismul Iluminist, care conduce la ateism.

Pentru a conecta toate aceste lucruri, cred ca gnosticismul reprezinta baza comuna a tuturor acestora, deoarece cauta sa sfideze caracterul bun al ordinii create. Filozofiile revolutionare tind sa localizeze raul in realitatea creata si in institutii, insa raul nu este un lucru creat. Raul reprezinta respingerea voluntara a binelui, dar nu reprezinta o substanta. Cat timp raul va fi plasat intr-un lucru, sau va fi identificat cu o institutie sau o ierarhie, singurul rezultat care poate aparea este colapsul si aparitia unei noi ordini ierarhice. Gnosticismul este respingerea ierarhiei originale, cu Dumnezeu deasupra.